WASHINGTON D.C.

І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. з Ню Йорку:
BArcly 7-4125

РІК LXVI. Ч. 23. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 4-го ЛЮТОГО 1959 — 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS — JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, FEBRUARY 4, 1959 — No. 23. VOL. LXVI.

ЗДА ВИПРАЦЮВАЛИ 10-РІЧНУ ПРОГРАМУ МІЖПЛЯНЕТНИХ СПРОБ І ДОСЛІДІВ

Вашингтон. — Державна Адміністрація Аеронавтики і Міжплянетних Дослідів запроєктувала широку програму дослідження земної атмосфери і сфер окремих, далеких до Землі, плянет, розплановану на десять найближчих років. Завдання й цілі цієї програми з'ясував през. Айзенгавер у своєму зверненні до Конґресу про успіхи досягнуті в першому році дослідження міжплянетних просторів, що його почали ЗДА 31-го січня 1958 р., випускаючи свого „Експлорера". Успіхи ці є великої ваги і нація може бути гордою на них, бо з допомогою випущення п'ять штучних сателітів Землі і переведення двох інших міжплянетних спроб З'єдиненим Державам Америки повелося добути цілу низку важливих даних й інформацій про міжплянетні простори і можливість комунікації в цих просторах. Цими переведенними досі спробами й дослідами, людство започаткувало — за словами Президента — свою нову велику пригоду в пізнаванні всесвіту. Передав Президент своє звідомлення Конґресові в понеділок дня 2-го лютого ц. р., і того самого дня про стан дослідів у цій ділянці інформував палату комісію для справ науки й аеронавтики Т. Кейт Гленнен, голова Адміністрації Аеронавтики і Міжплянетних Дослідів. Інформуючи членів згаданої комісії про дотеперішні успіхи і пляни на майбутнє, Гленнен ствердив, що розвиток міжплянетних дослідів відбуватиметься згідно з пляном і наявними науковими і технічними можливостями і прискорити його не можна навіть з допомогою збільшення фондів на ці досліди. Водночас із цим Гленнен признав, що Совєти мають першість перед ЗДА у випусканні тяжких ракет і великого розміру й ваги штучних сателітів землі і місяця. На думку Гленнена, ЗДА потребуватимуть яких два, а то і три роки, щоб перегнати Совєтський Союз в цій ділянці. Теперішній бюджет в сумі 280 мільйонів долярів, на фіскальний 1959-1960 рік, є вистачальний для виконання запляннованої програми і найголовнішою справою під сучасну пору є не гроші, але концентрація всіх наукових і технологічних засобів і зусиль в цій ділянці і в обраному напрямку. Державна Адміністрація Аеронавтики і Міжплянетних Просторів плянує випустити, починаючи від середини цього року, щонайменше одного сателіта кожного місяця, і яких сто ракет на протязі цілого року для основного досліджування земної атмосфери і збирання даних про кожночасні умовини в цій атмосфері. Дані ці конечні для успішного досліджування дальших вже міжплянетних просторів.

Економісти домагаються підвищення податків і більшого бюджету

Вашингтон. — 5 визначних економістів зізнавали на Спільній Конґресовій Економічній Комісії і заявили, що це зовсім не пошкодило б економіці ЗДА, коли б збільшити федеральний бюджет та одночасно збільшити федеральні податки. Бюджет треба б збільшити на те, щоб можна було більше видати на оборону, допомогу закордонові і на деякі внутрішні потреби. Член Комісії Економічного Розвитку Герберт Стейн заявив, що „ЗДА потребують збільшених податків", з ним погоджувалися 4 інші визначні економісти з Мишиґенського і Єйльського університетів, з Массачусетського технологічного інституту. Економіст Міннесотського університету Волтер Геллер гадає, що в цьому році можна бути дефіцитовий бюджет, і це не пошкодить господарці країни. Тільки професор Дюк університету Б. Рефорд підтримував той проєкт бюджету, який вніс президент Айзенгавер. Всі інші були за збалансований бюджет, але на вищому рівені, ніж це запроєктував Президент.

12,500,000 осіб дістали збільшені пенсії соціяльного забезпечення

Вашингтон. — В перших днях лютого 12,500,000 осіб дістануть чеки зі збільшеними пенсіями соціяльного забезпечення. Це збільшення обов'язує від січня 1959 року і воно становить в загальному збільшення видатків на 740 мільйонів річно. Збільшені пенсії дістають емерити робітники, вдови та незідібні до праці робітники згідно з законом із літа минулого року про збільшення пенсій на 7%. — Американський робітник по скінченні 65 років може діставати пенсію у висоті від 33-ох до 116 долярів, а давніше ці пенсії виносили від 30 до 108.50 долярів. Хто має членів родини (жінку і дітей), той може дістати найбільшу місячну пенсію у висоті 254 долярів.

Американець А. Р. Най мав убити Фіделя Кастра

Гавана, Кубинська Республіка. — Гаванська поліція заарештувала 31-річного американця з Шикаґо Алана Роберта Ная, оскаржуючи його у змові вбити провідника кубанських збройних сил Фіделя Кастра. Згідно з твердженням поліції Най мав застрілити Кастра під час його прибуття до Гавани з Сантьяґо. Кастро не прибув до Гавани і мав за те дістати 10,000 долярів. Але Най заявляє, що він прибув до Куби „підом ще 1-го грудня на те, щоб допомагати повстанцям проти армії Батисти, і тому він прибув із рушницею з телескопом і 0.38-калібровим револьвером. Кубанець 20-річний Хозе Дуані Кобас, колишній вояк армії Батисти, признався, що він пробував в горах Сієрра Маєстра формувати повстанців проти Фіделя Кастра. Першим кроком мало бути застрелення Кастра рушницею, коли він прибуде до Сантьяґо на те, щоб там ділити землю між селян, прихильників нового режиму. Зі столиці Домініканської Республіки повідомляють, що урядове радіо домагається, щоб колишній диктатор Куби Батиста залишив ту країну, бо він є небезпечним гостем, а на Кубі його „ненавидить кожний камінь". Батиста перебуває в Домініканській Республіці від 1-го січня цього року, коли він мусів втікати з Гавани.

ПІСЛЯ МОЛИТВИ ЗА УКРАЇНУ В КОНҐРЕСІ ЗДА

Як уже інформовано, обидві палати Конґресу З'єдинених Держав відзначили роковини проголошення незалежности Української Народної Республіки молитвами за Україну та відповідними заявами багатьох законодавців. На фотографії, зняті після відкриття нарад Палати Репрезентантів 22-го січня, започаткованих молитвою, яку провів всч. о. Василь Олійник з Янгставн, Огайо, член Консисторії Української Православної Церкви в ЗДА, стоять (зліва): — конґресмен Джан В. МекКормек з Массачусетс, що є лідером демократичної більшости, конґресмен Баррет О'Гера з Іллиной, Деніл Флад з Пенсилвенії, який започаткував складання заяв в роковини проголошення Української Незалежности та за прикладом якого пішло опісля понад 40 інших конґресменів, Майкел А. Фіген з Огайо, відомий змінець української визвольної справи і тому її великий прихильник, всч. о. Василь Олійник, всч. о. Бернард Бресксмп, капелян Палати Репрезентантів, та проф. Лев Добрянський, голова УККомітету.

ЗАХІДНЯ НІМЕЧЧИНА ЗГІДНА НА КОНФЕРЕНЦІЮ „4-ОХ ВЕЛИКИХ"

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР ДОЛЛЕС КОНФЕРУВАВ З СЕН. ФУЛБРАЙТОМ ПЕРЕД ВІДЛЕТОМ ДО ЕВРОПИ

Бонн. — Західня Німеччина ставиться з прихильністю до концепції нової конференції міністрів закордонних справ ЗДА, Англії, Франції і Совєтів і вважає, що така конференція повинна відбутися в квітні або в травні цього року. Таке заявив в імені західньо-німецького уряду його пресовий референт Фелікс фон Екардт журналістам. Він рішуче заперечив, наче б в останньому часі створилися на Заході „дві осі" — Берлін-Париж і Лондон-Вашингтон. Газетні комбінації на цю тему назвав „цілком безпідставними". Він признав, що існують нюанси в поглядах названих чотирьох держав, щодо яких нема 100%-ої згоди, але, мовляв, це саме тільки нюанси, які стосуються тактичних моментів. Західньо-німецький уряд — заявив Екардт — переконаний, що державний секретар Дж. Ф. Доллес внесе у цю ділянку повну гармонію та узгіднить всі подробиці. Щодо проблеми німецького з'єднання, то всі західні держави зберігають „справді одностайне становище". Назвавши західньо-німецький речник назвав термін квітня-травня на найближчу конференцію міністрів закордонних справ чотирьох великодержав з уваги на поставлений Совєтами ультимативний речинець 27 травня ц. р., до якого повинен би — за совєтською вимогою — західній Берлін перетворитись у „вільне місто" без західніх військових ґарнізонів.

Тим часом у Вашингтоні державний секретар Джан Фостер Доллес запросив у минулий понеділок 2 лютого до себе сенатора Дж. В. Фулбрайта, демократа з Арконзо, який наступного дня мав перебрати головство в сенатській комісії закордонних справ після 91-річного сенатора Франсіса Ґріна, який зрікся з уваги на свій вік. Державний секретар і сен. Фулбрайт перевели одногодинну конференцію. Сен. Фулбрайт, своїми різкими критичними виступами під адресою закордонної політики за адміністрації Д. Д. Айзенгавера виробив собі марку рішучого противника Дж. Ф. Доллеса. Після переведеної з ним конференції він заявив, що державний секретар Доллес переговорить в Лондоні, Парижі і Бонні можливості переведення небавком конференції міністрів закордонних справ. Сен. Фулбрайт розкрив, що він говорив з Доллесом м. і. про можливості здійснення проєкту про відкликання альянтських і совєтських військ з 500-милевої середньо - европейської смуги. Державний секретар Доллес мав заявити Фулбрайтові, що Совєти знаходяться у вигідній позиції, коли мають виступати з будь-якими пропозиціями, бо не потребують узгідновати їх з своїми союзниками та що, мабуть, нелегко буде погодитись на конкретні спільні західні контрпропозиції у відповідь на совєтську вимогу щодо скликання конференції 28 держав для підписання з двома окремими Німеччинами мирового договору. Сен. Фулбрайт ствердив, що державний секретар Доллес потвердив охочість співпрацювати тісно з сенатською комісією для закордонних справ. За пресовими коментарями — негайне запрошення Доллесом свого противника сенатора Фулбрайта на конференцію на базі двопартійної закордонної політики — дало негайно добрі висліди. Державний секретар Доллес призначив був свій відлет до Лондону на вівторок 3 лютого ц. р.

У Вірджінії панує спокій після об'єднання шкіл в Норфолку та Арлінґтоні

Норфолк, Вірджінія. — 17 кольорових учнів були допущені до 6-ох шкіл, в яких досі навчалися тільки білі учні. Ці публичні школи були закриті від 1-го вересня, коли суд наказав був перевести в них інтеґрацію, 2-го лютого згідно з наказом суду ті школи відкрито, і в першому дні навчання не було жадних протимурінських виступів, тільки білі учні висловлювали своє невдоволення, коли попри них переходила 12-річна учениця неґритянка Лоліта Портіс. Але число дітей в тих 6-ох школах зменшилося з 9,900 до 5,370. Досі не є відомо, скільки з неприсутніх в першому дні навчання дітей бойкотує школу, а скільки весь той час від вересня аж до лютого навчається в школах в інших місцевостях. Так само і в Арлінґтоні без перешкоди почали навчатися 4-ро неґритянських дітей разом із білими дітьми, що є першим випадком в історії цього міста. Але і тут не всі білі діти зголосилися до аж вепр відкритих шкіл, хоч число неприсутніх є менше як у Нерфолку. Влада боялась демонстрацій в обох містах, і поліція берегла школи, але в жодному випадку не треба було допомоги поліції.

В РИМІ ВІДЗНАЧЕНО УРОЧИСТО РОКОВИНИ НЕЗАЛЕЖНОСТИ І СОБОРНОСТИ УКРАЇНИ

Рим. — Заходом італійсько-українського товариства відбулося в залі „Фуас Пакс Романа" в Римі в суботу 24-го січня ц. р. урочисте відзначення роковин проголошення незалежности і соборности України. Головними промовцями на святі були кол. депутат д-р Енріко Інсабато і генеральний секретар антикомуністичної християнсько-демократичної організації „Італійський Триколоровий Союз" д-р Аттільйо Крепас. Відкрив академію коротким словом д-р В. Федорончук, представник ВО УНРади. — Взяли участь у відзначенні понад 130 осіб, в тому яких 105 італійців, між ними — маршал Італії і теперішній президент „Італійського Триколорового Союзу" Етторе Бастіко, ген. Освальдо Ґвіда, колишній губернатор Аддіс Абеби Андженоре Франдзіпані; депутат Де Коччі, командант Ліберто Савро (син відомого італійського патріота Надзаро Савро, якого в 1916 році в Трієсті стратили австрійці), проф. Фердінандо Марія Брінйолі, д-р Маріо Д'Анунціо (син відомого італійського письменника Ґабрієле Д'Анунціо), адв. проф. Льой-Дона, полк. Терезіо Пароді та багато інших. Були також присутні кількаиадцять студентів ремського університету і кілька журналістів. З духовних італійських особистостей був присутній ректор колеґії „Пропаґанда Фіде" — монсіньйор Феліче Ченчі. З українського боку були приявні Їх Ексц. Апостольський Візитатор Архиєпископ Кир Іван Бучко, ректор Української Папської Колеґії о. проф. І. Назарко, віце-ректор о. д-р Атаназій Великий, монс. д-р

(Закінчення на стор. 3-тій)

Рокефеллер домагається збільшити стейтові податки на $ 277 мільйонів

Олбані, Н. Й. — Губернатор Нелсон Рокефеллер хоче оздоровити фінанси свого стейту і запропонував 2 лютого збільшити стейтові податки на 277 мільйонів долярів, проєктуючи стейтовий бюджет на рекордову суму долярів 2,041,000,000 на фінансовий рік 1959/60. Це перший раз в історії цього стейту стейтовий бюджет перевищив два більйони долярів. Збільшені прибуткові податки мали б дати 150,000,000 дол. збільшення податків від цигарок — 47 мільйонів, а від бензини — 10 мільйонів. Вже збільшені податки від газоліни дають 69,500,000 дол. Губернатор Рокефеллер у телевізійній промові висловив поради, що мусить домагатися збільшити податки, бо цього вимагають потреби стейту. Він закликав демократичну опозицію, щоб подала проєкт, як можна зменшити бюджет і податки. У своїй промові губернатор казав, що не можна зменшити ані видатків, призначених на допомогу окремим містам, ані тих, що є призначені на будову шляхів. І тому треба б закінчити партійне суперництво, та обидві партії повинні працювати для добра населення.

221-ий ВІДДІЛ УНСОЮЗУ В ШИКАҐО ВІДЗНАЧИВ СВОЄ 50-РІЧЧЯ

Шикаґо, Ілл. — До ювілейних відзначувань 65-річчя Українського Народного Союзу в цьому році прилучуються й ювілейні святкування головно 50-річчя існування цілого ряду Відділів цієї найстаршої і найбільшої сьогодні у вільному світі української організації. Започаткував цю відзначування власного золотого, 50-літнього ювілею 221-ий Відділ УНСоюзу, Братство св. Стефана в Шикаґо, що — як це заявив у своїй промові на тих святкуваннях гол. предсідник УНС п. Дмитро Галичин — вибився на перше місце у кожній системі УНСоюзу не тільки кількістю своїх членів, яких нараховує понад 2,000, але і своєю організаційною та громадською активністю та жертвенністю на різні народні цілі. Секретар цього Відділу п. Тарас Шпікула з головним радним УНС та зайнявся, після головних радних Оделинського і Зорича, третє місце кількістю здобутих нових членів під час недавньої півріччної організаційної кампанії, що велась для відзначення 65-річчя „Свободи". Святкування 50-літнього ювілею цього великого і заслуженого Відділу УНСоюзу, списана історія якого появиться вкоротці друком у фейлетонах „Свободи", відбулись минулої суботи, 31-го січня, в залі школи св. Миколая. Врочистість започаткував молитвою всч. о. д-р Михайло Ваврик, з української католицької парафії св. Миколая, вигол. голосивши опісля і відповідне слово. Проводив імпрезою голова Відділу-ювілята п. Васильковський, а промову про історію Відділу виголосив його секретар, гол. радний Т. Шпікула, згадавши при цьому окремо двох найстарших членів Відділу — Тимка Кривов'яза та Матрону Зуль. Святочну промову виголосив гол. предс. Д. Галичин. Крім згаданих, слово забирали ще гол. контролер Петро Пуцило, проф. М. Задорожний та д-р Семен Кочій. Привітання складали представники 11 інших місцевих Відділів УНСоюзу, як і представники Ліги Американців У к раїнського

(Закінчення на стор. 3)

В Італії поглиблюється політична криза

Рим. — Політична криза в Італії, спричинена кризою уряду, несподівано поглибилась напередодні минулого тижня, коли останній прем'єр, тепер у стадії димісії, Амінторе Фанфані, зрікся також становища генерального секретаря найбільшої італійської партії Християнських Демократів. Це його рішення прийшло буцім-то несподівано для самих керівних органів тієї партії. Голова партійної Ради, кол. прем'єр Адоне Зоолі, й інші партійні діячі намагалися переконати Фанфані, щоб він відкликав свою резиґнацію, але Фанфані буцім-то залишив, що він настільки обурений недолільністю частини своїх співпартійців, які в таємних голосуваннях в парляменті голосували разом з опозицією, та всією міжпартійною структурою нинішньої Італії, що він відходить взагалі з активного політичного життя. Тому, що Амінторе Фанфані розмірно молода людина, бо має всього 50 років, коментатори тієї події передбачують, що в Італії Фанфані може відіграти ще ту саму ролю, що де Ґолль відіграв у Франції, як реформатор державного устрою, з тією різницею, що Фанфані є прихильником дальших поважних соціяльних реформ.

Таємничі радіо-сиґнали підтримали надію щодо оцілілих в катастрофі корабля

Копенгаґа. — Два вантажні кораблі, як теж радіостанція в Ґренландії перехопили в понеділок вранці дуже слабі радіо-сиґнали з обширу, в якому в минулу суботу пізним вечором данський пасажирсько-вантажний корабель „Ганс Гедтофт" зударився з льодовою горою. Він подав в суботу коло 10 веч. радіодепешу, що зударився з льодовою горою, а в дві години пізніше подав другу депешу, що потапає. Сталось це недалеко Ґренляндії. Німецький тральщик „Іоганна Крюсс", як теж американський прибережний патрульний корабель „Кампбел" і американський трансатлянтійський лайнер, які наспіли туди в можливо найшвидшому часі, не знайшли вже ніяких слідів корабля ні оцілілих. На „Ганс Гедтофт" були 44 особи залоги і 55 пасажирів. Цей корабель мав тільки 2,875 тонн містоти, але був модерно вивінуваний в найновіші навігаційні споруди і інструменти, спеціяльно пристосований до подорожей в підбігуновій околиці. Це була його перша подорож, в яку його вирядили в порті Копенгаґи з пароходу. У хвилині катастрофи шалів у тому обширі шторм: вітер дув із силою 60 миль на годину, а хвилі були на 20 стіп високі. Панувала теж густа мряка.

Д-Р ВОЛОД. ҐАЛАН ПЕРЕВИБРАНИЙ НА ГОЛОВУ ФІЛІЇ УКК У ФИЛАДЕЛФІЇ

Филаделфія. (Т) — Минулої неділі, 1-го лютого, тут відбулись загальні збори місцевої Філії Українського Конґресового Комітету, в результаті яких на голову цієї місцевої центральної громадської організації обрано знову д-ра Володимира Ґалана. У зборах, що відбулись вже на базі нового правильника для Відділів УКК, взяло участь 91 платників національного даттку, в тому 62 представників 32-ох місцевих організацій. Зборами проводила Президія у складі: Іван Порітко, предсідник, Роман Карбівник і Степан Слободян, заступники предсідника, Степан Процик і Петро Генгало, секретарі. Про працю Філії за час від попередніх Загальних Зборів, від 14 квітня 1957 року, звітували: голова Філії д-р Володимир Ґалан, секретар Михайло Нич, касир Остап Тарнавський і організаційний референт Мирон Утриско. Інші члени Управи доповнили звітування. У звітах насвітлено, що Филаделфійська Філія УККА працює вже від року на повній консолідаційній платформі, об'єднуючи всі політичні угрупування. Останні збори ще й допустили до участи в працях Філії усіх платників національного фонду. За звітовий час Філія проробила широку працю для популяризації української справи в американському світі. Філія виконала на терені Филаделфії, надаючи напрям праці і консолідації

(Закінчення на стор. 3)

В АЛЛЕНТАВНІ СТВОРЕНО ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ ВІДДІЛІВ УНС

Аллентавн, Па. — В минулу неділю в Аллентавні відбулася успішна нарада представників 12 Відділів УНСоюзу з Аллентавн, Бет, Назарет, Бетлегем, Істон, Нортгемптон, Ормрод і Палмертон, пенсилвенійського стейту, яка схвалила утворити постійний Комітет Союзових Відділів тієї округи для спільної праці для УНСоюзу, а зокрема для успішного переведення ювілейної програми в 65-ліття УНСоюзу. Збори, які відбулися в галі місцевої православної церкви, очолювали п. Дмитра Рудакевича, як голови та п. Івана Зазворського, як секретаря, обрали першу управу новозаснованого Комітету в особах І. Зазворського, голови, пані Анни Пипюк, заст. голови, п. С. Колодруба, секретаря і п. Д. Мушастого, касира. У зборах, крім представників Союзових Відділів, взяли участь численні місцеві громадяни з місцевим пароком православної церкви о. Савкою. У зборах взяв участь головний секретар УНСоюзу, д-р Ярослав Падох, який використав цю нагоду, щоб насвітлити національну працю УНСоюзу впродовж 65 років свого існування та про його теперішні бізнесові можливості в ділянці життьового забезпечення.

В АМЕРИЦІ

● Болгарський король на вигнанні, 21-річний Симеон II, навчається у військовій академії Валі Форди в Пенсилвенії, де має дуже добрі успіхи. Він заявив журналістам, що є „королем на вигнанні", а не „екскоролем", і що „комуністи не вічно будуть панувати". Батько Симеона II, Борис, помер у 1943 р., а він втік із Болгарії в 1946 р., коли комуністи захопили владу. Його мати живе в Мадріді, в Еспанії.

● Стейтовий сенат Південної Дакоти прийняв законопроєкт, згідно з яким на цигарковик пачках мали б наліплювати черепи із схрещеними кістьми. Стейтова палата репрезентантів відкинула цей законопроєкт без дебат.

● Головний поштмайстер Артур Е. Соммерфілд повідомив, що минулого року пошта повезла доставити 24,054,103 листів і 622,356 пакунків внаслідок того, що ті листи були неправильно заадресовані, а пакунки недбайливо запаковані.

● У січні цього року випродуковано в ЗДА 545,286 авт. — на 55,929 більше як у січні 1958 року, але на 50,000 менше як заплянновано, бо Крайслерова корпорація мала деякі продукційні труднощі.

● 78-річний голова Спілки Вуглекопів Джан Л. Луїс захворів і лежить у шпиталі від 30 січня. Лікарі ще не встановили, чи він хворіє на запалення легенів чи на засніт судин.

У СВІТІ

● Англійський парлямент 235 голосами проти 85 ухвалив закон про заборону проститутками перебувати на вулицях у „професійних" цілях. Соціялістична опозиція вважає, що така заборона обмежує громадянські свободи.

● У Фрайбурґу, в Західній Німеччині, міська рада призначила 1,000 марок нагороди тій особі, яка виявить, хто намалював червону свастику на жидівському пам'ятниках на жидівському цвинтарі. У містечку Кепери прокуратура потягла до судової відповідальности 12 осіб за антисемітизм, що пописав лайками і погрозами на адресу власника кав'ярні, жида.

● Ґенерал Лоріс Норстед, головний командант збройних сил держав Північно-Атлянтійського пакту (НАТО), їздив до Данії на переговори з данськими ґенералами й державними діячами. Цю подорож в'яжуть з бажанням вияснити становище Данії після того, як Мікоян, вертаючись з Америки до Москви, з'явився несподівано в Копенгаґі до данського прем'єра і перебув в нім довгу розмову. Совєти відавна намагаються відтягнути Данію від співпраці з країнами НАТО.

● У столиці Формози, Тайпеї, судили двох американців за торгівлю наркотиками, які там строго заборонені. В апеляційні розправі звільнено Лі Стілена Даррафа з Пітсбурґу, що його перше засудили були на 12 років в'язниці, і зменшено 15-річну кару в'язниці на 12-річну для Гаррі Пелцеґера з Лос Анджелес. 12 років в'язниці — це на Формозі найлегша кара за такий злочин.

● До Москви вернувся американський амбасадор Левеллін Томпсон, який протягом місяця перебував у Вашингтоні на відпустці і нарадах з керівними чинниками. Він брав також участь в розмовах, през. Айзенгавера і державного секретаря Доллеса з Мікояном.

● У новому совєтсько - югославському торговельному договорі, підписаному в Москві через 24 години після того, як Хрущов гостро атакував Югославію за „ревізіонізм", а її президента Тіта поставив між звізд з „буржуазними імперіялістами", — зменшено вартість передбаченого на 1959 рік для торговельного обороту товарів з $124 мільйонів на $106 мільйонів. Большевики шість тижнів відтягалися від підписання цього договору.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$ 12.00	One year	$ 12.00
На пів року	6.25	Six months	6.25
На три місяці	3.25	Three months	3.25

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

МИР НА БАЗІ КАПІТУЛЯЦІЇ

Промова совєтського міністра закордонних справ Андрея Громика в минулий четвер на 21-му з'їзді Комуністичної партії в Москві завершила серії виступів Мікояна і Хрущова в цій самій справі: про припинення холодної війни і замирення між Заходом і Сходом. У цій „мировій офензиві" мова про Німеччину й Берлін, при чому большевики розділюють їх і хочуть розглядати окремо. В усіх отих совєтських заявах повторюється одно: совєтські пропозиції „миролюбні", а відкидання їх Заходом загрожує мирові. Громико поставив крапку над „і": якщо Захід добровільно не погодиться на совєтські проєкти щодо Німеччини й Берліну, то Совєти з своїми соціялістичними союзниками знайдуть „інші способи" їх реалізування. Іншими словами — Совєти здійснять свою погрозу щодо передання контрольних функцій над шляхами камунікації між Західнім Берліном і Західньою Німеччиною німецьким комуністам, які своєю „суверенною" владою заведуть нову блькаду того міста. Якщо Америка не хоче конферувати з китайськими і німецькими комуністами, то Совєти цими „іншими способами" примусять її до того. Це виходить ясно з заяви Громика — „Прийде час, коли Америка проситиме Китайську Народну Республіку і Німецьку Народну Республіку засісти з нею за спільний стіл".

Ці останні совєтські заяви кладуть край ілюзіям про можливість компромісу з большевиками у загально-німецькій, берлінській та інших міжнародних справах. У совєтському розумінні компроміс можливий тільки тоді, коли Захід на 100% погодиться на совєтські проєкти. Ці ж проєкти зладжені так, щоб послабити Захід, скріпити Схід і облегшити дальше завойовування позицій. Державний секретар Доллес окреслив це так ,що Москві йде не про те щоб закінчити холодну війну, а про те, щоб виграти її. Конкретно, Совєти хочуть, щоб ЗДА, Англія і Франція відкликали свої військові залоги з західнього Берліну і погодились на статут „вільного міста" під ґарантією Об'єднаних Націй. Ніхто не може мати й найменших сумнівів, як виглядало б „вільне місто", оточене комуністичною територією з совєтською і комуно - німецькою арміями на тій території, само позбавлене всякої військової охорони і під ґарантією ОН, де СССР має право „вета". Берлін був би виставлений на безперервний ланцюг комуністичних шикан і провокацій, які підготовили б вмаршування до міста совєтського війська, чи й без нього — на повну комунізацію тамошнього правління.

Те саме має на цілі проєкт об'єднання Німеччини на базі „федерації" її двох теперішніх частин, з леґалізуванням і закріпленням режиму комуністичної диктатури над 18 мільйонами східніх німців ,де комуністів є несповна 2% (360,000), та з рівним представництвом німців у надрядному органі цілої держави. Західня Німеччина мала б бути здемілітаризована й зневтралізована. Американські війська від'їхали б з Німеччини поза Атлянтик, англійські — поза Канал, а совєтські відійшли б на лінію Сяну-Бугу. Як довго Західня Німеччина втішалася б у такій федерації своєю свободою при такій конфіґурації збройних сил?! Тому Доллес слушно твердить, що така розв'язка повела б не до миру, а до війни ,бо комунізація Західньої Німеччини означала б війну — у куди гіршій для Заходу стратегічній ситуації. Так само виглядає пропозиція про підписання мирового договору, що її зробив Хрущов Західній Німеччині, на базі існування „двох Німеччин". Ясно, що це був би не крок до об'єднання Німеччини, а офіційне за згодою Західньої Німеччини і всього НАТО, закріплення її поділу.

У ділянці міжнародного роззброєння Совєти ставлять за першу передумову — скасування всіх американських заморських баз, себто ліквідацію підстави стратегії ЗДА. В ділянці атомової зброї, Совєти рішуче відкидають на Женевській конференції, яка радить від 31 жовтня мин. року, всі суґестії щодо такої інспекційно - контрольної системи, яка дійсно ґарантувала б непорушність договору й унеможливлювала б таємні атомові досліди для поліпшення атомово-водневої зброї. В ділянці міжнародної торгівлі ЗДА повинні — як вимагає Мікоян —зректися всякої державної контролі над угодами ,підписуваними американським промислом з СССР, при чому СССР мав би 100% державну контролю, яка всю торгівлю в ЗДА розглядала б під кутом скріплювання совєтського економічного і воєнного потенціялу.

Мир в совєтському розумінні значить капітуляція перед Москвою. Це мир цвинтарної тиші. Совєтам замало дістати ґарантії від Заходу проти нової німецької загрози. Вони хочуть здобути ґарантії на успіх своєї дальшої аґресії.

ФАЛЬШИВИЙ ОБРАЗ СССР

У Совєтському Союзі переведено всенародний перепис. Зранку й до ночі, по всіх містах і селах, від хати до хати ходили сотні тисяч переписувачів з переписними листами, щоб узяти на облік все населення понад 220-мільйонової імперії, від Владивостоку над Тихим океаном і до Ужгороду по той бік Карпат — від сивоволосого старця - пенсіонера і до немовляти, яке щойно вночі появилося на світ.

Очевидно, в Москві всенародному переписові надають величезного значення. Бо ж двадцять років минуло від останнього перепису 1939-го року, — того року, коли в переписних листах уже не фігурували куркулі, приватні торгівці, учасники „контрреволюційних організацій" та „служителі культу", порозстрілювані або масово повивожувані на північ, коли вже побудоване було, як твердив Сталін, безклясове суспільство і — переміг соціялізм.

Обличчя „нового соціялістичного суспільства", що вийшло з большевицької кривавої м'ясорубки, хочуть побачити тепер ті люди, які після смерти Леніна й Сталіна захопили в свої руки владу, на яких лежить відповідальність перед історією за всі ленінські, сталінські та їхні власні злочини супроти народів .

А проте, в передовій статті московської „Правди" кремлівські вожді від цієї відповідальности вже тепер виразно відпекуються. „Всесоюзний перепис, — читаємо в тій статті, — має показати живу тканину того суспільства, яке створив наш народ у висліді героїчної боротьби за роки радянської влади". Отже, виходило б, не вони, кремлівські вожді, і навіть не комуністична партія, а народ сам себе десяткував десятиріччями, сам боровся за свою тюрму і за її цілість.

Всесоюзний перепис, крім демографічних змін ,має показати нову географію країни, нове розміщення продукційних сил. Він покаже, — читаємо в „Правді", — якісні зміни, які сталися у розподілі населення між промисловістю і сільським господарством. Він стане основою для наукового плянування руху вперед до комунізму. Він покаже досягнення і диспропорції, які склалися в житті совєтського суспільства, покаже, що являє собою наше суспільство на його переломовому етапі переходу від нижчої форми комунізму — соціялізму, до вищої форми — повного комунізму...

Багато дечого покаже перепис. Це — річ безсумнівна. Після перепису повиходять друком т о в с т елезні статистичні збірники, на основі яких комуністичні пляновики укладатимуть програму дальшої „боротьби народу". Але насамперед і з певністю можна ствердити, що всенародний перепис не покаже й не розкриє самому народові, який „творив живу тканину нового суспільства", скільки то мільйонів невинних людей знищила червона Москва бодай за останніх двадцять років. Комуністичні пляновики не розкриють у своїх статистичних звітах повсякчасного недоїдання мільйонів людей, їх нужди, беззаконня, в якому вони животіють, усіх моральних і фізичних тортур, у яких живуть оті незліченні, позбавлені голосу совєтські колгоспники і пролетарі - робітники, що в дійсності ,а не в пропаґанді творять образ країни, живу тканину суспільства.

Уже з тих численних газетних нарисів і статтей, присвячених у совєтській пресі всенародному переписові, видно, до чого зміряють його ініціятори. Вони хочуть, притягнувши на службу статистичну науку, створити величезний фальшивий образ нинішнього Совєтського Союзу, щоб опісля переконувати світ, що чорне не є чорне, а є біле, що злочин не є злочином, а є високою чеснотою, що система тотального поневолення людей за 40 років себе цілковито оправдала і принесла народам щастя, про яке поза межами СССР можна тільки мріяти.

Ось читаємо в „Правді", в одному з таких репортажів, настояних на совєтських пропаґандивних парфумах: „Дім ч. 17 обслуговує переписувачка Анна Павлова. Вона старається приховати схвильованість, коли ми точно о 8-ій годині ранку підходимо до п'ятиповерхового будинку. Поруч стоять такі ж доми-красені з широкими вікнами. „Будь ласка, заходьте!" — відчиняє двері 77-го помешкання молодий чоловік. Це — майстер заводу автомобілів, Ніколай Томілін. Виповнюється перший переписний листок. З гордістю відповідає Томілін: „Громадянин Совєтського Союзу. Робітник". Разом з дружиною, також робітницею, він займає простору, ясну кімнату. З умеблювання видно, що родина живе в повному достатку..."

„Життя таке гарне стало, — заявляє в іншому мешканні переписувачам старенька бабуся Григорієва, — що хочеться бодай років із тридцять скинути. Ось бачите, у нас є газ, радіо. Без булки і масла чаю не п'ємо..."

Також і в третьому, і в четвертому, і в сотому мешканні хвалиться совєтський нібито перевічний обиватель перед переписувачами своїми достатками, своєю працею та комфортом, яким забезпечила його комуністична влада. Такими солодкавими репортажами переповнені всі совєтські газети. Але немає в них зовсім тих рядових колгоспників з їх нещасними трудоднями, немає тих рядових робітників і службовців, місячної платні яких вистачає хіба на те ,щоб не померти із родинами з голоду та щоб грішне тіло чимось закрити.

Один із совєтських журналістів подає, — звичайно, „для контрасту" — як то описував у своїх спогадах всеросійський перепис понад 70 років тому Лев Толстой. „Перепис, — писав тоді Толстой, — виводить перед наші очі усю нужду і всю ту пригнобленість, які криються по всіх закутках країни. Толстой, що сам ходив із переписувачами - студентами від дому до дому, спускався в брудні ями пивниць, заглядав на саме суспільне дно, довідався, що „десятки тисяч людей живуть майже без хліба, одягу і притулку", що всюди, де він бував, „той самий сморід, та сама задуха і тіснота. Усе побачене так його вразило, що тоді ж занотував він дослівно: „Я сам, не помічаючи того, із слізьми в голосі кричав і махав руками на свого приятеля. Я кричав: „Так не можна жити, не можна так жити, не можна!" Письменник прийшов тоді до висновку: „Винні в усьому цьому необхідні умови життя".

Різниця між царським переписом і совєтським одна: царський перепис вивів перед очі всі ті злидні, в яких жила країна, а совєтський для того й подуманий, щоб усі злидні і всю біду народну затушкувати, від очей світу заховати. Ось чому в усіх тих репортажах читаємо про переписувачів, які відвідують доми - красені, побудовані для совєтської бюрократії та робітничої аристократії, а не бачимо їх в усіх тих десятками років не ремонтованих, з рипучими, напівзваленими сходами, з обшарпаними стінами, з картоном позатулюваними вікнами жалюгідних халупах на передмістях Києва і Львова, Харкова і Катеринослава, в усіх селах і районових містечках ,куди чужинецькі туристи не заглядають.

Очевидно, як і тоді, 70 років тому, коли Лев Толстой брав участь у переписові, винні тепер, в 1959 році, умови життя, але створені вони, ці умови, вже не царським режимом, а владою диктаторів, які царський режим валили в ім'я „загірньої комуни".

В. С-ко

В ОБОРОНІ ВТІКАЧІВ

Довкола візити Мікояна і демонстрацій проти цього візитатора в американській пресі витворилась жвава дискусія, яка ще й досі не притихла і в якій протидемонстранти виявились зовсім слабенькими. Їхні арґументи обмежувались вимогами додержуватись етичних форм, висловами страху перед скиненням Совєтами водневої бомби — і це все.

Дуже сильною була атака на прихильників „культурного обміну", і це свідчать про те, що переважна більшість американс к о г о населення вже здає собі справу з підступних замірів Москви. А це все разом дає доказ, що сотні тисяч колишніх утікачів з країн, окупованих Росією, які нині живуть в ЗДА і за якими так „побивалась" Москва, добре виконують свою місію.

Нижче наведено кілька прикладів із цієї газетної дискусії в Денвері, Колорадо, що, на мою гадку, відображують погляд американців на цю справу по всіх більших містах Америки. Передусім дозволю собі навести свого листа до редакції щоденника „Рокі Мавнтейн Нюз", тому, що він був тут одиноким голосом колишніх утікачів серед тих, що забрали голос в дискусії. Цей лист п. н. „Втікачі" появився в названому щоденнику 20-го січня і звучав так: „В кількох останніх днях докоряється втікачам за демонстрації, з чого виходило б, що дехто вважає втікачів за найгірших людей в світі. Як колишній утікач, а тепер американський громадянин, я хотів би висловити про це і свою думку, яка може відображувати опінію на цю справу більшости втікачів. Тепер я маю дві Батьківщини, яким бажаю всього найліпшого — одну, уярмлену Росією, а другу, яка адоптувала мене як сироту. Тепер я зовсім не почуваю себе як „гість, що не оцінює американської гостинности" — як схарактеризовано втікачів у Вашій статі... Та я бачу, що деякі американці і тепер не знають правди про Росію, і готові вірити в її приязнь. А ми вже маємо такі країни, які впали жертвою російської „приязни". Цілим моїм серцем не бажаю, щоб це сталося з моєю прибраною Батьківщиною. „Війна з капіталізмом до переможного кінця" — офіційний клич червоних. А ми повинні знати, що не всі країни були загарбані Росією — у війні. Деякі з них вона забрала при допомозі „приязни і допомоги". Чи можете дати мені бодай одинокий приклад, як доказ московської приязни? Я дам Вам сотню проти. По такому гіркому досвіді втікачі не можуть вірити в приязнь Росії, а їхня пересторога напевно не погіршить відносин поміж Америкою і Росією. Можете бути певні того, що всіх московських відвідувачів вибирається для такої місії, і вони нічого не скажуть про американський добробут, коли повернуться додому. Недавно повідомлено в газеті, що колишній утікач одержав географічний підручник, виданий в Україні для початкових кляс середніх шкіл. Думаю, що багато американців дуже розчарувалися б, якби дізналися про те, чого росіяни-окупанти України та численних інших країн вчать у тих країнах дітей про Америку. Чому ми маємо вважати тих бездомних людей у могутньому світі безвартісним тягарем? Часом ми горді за провідну ролю Америки у вільному світі, але забуваємо про те, що обов'язком провідництва не є завсіди ставати по стороні сильного. Всі поневолені Росією народи є найкращими нашими приятелями, і кожна наша помилка супроти них лише скріплює силу Росії. Сумніваюсь, чи сьогодні ми мали б цю країну вільну, якщо б такі мужі ,як генерали Косцюшко і Лафаєт, були по стороні сильніших. Не відкидаймо ж і ми тих, які потребують нашої помочі".

В цьому самому числі названої газети був уміщений лист до редакції п. н. „Гробокопатель ч. 2". Варто навести зміст цього листа: „Минулого року Хрущов обіцяв: „Ми вас поховаємо". А тепер Мікоян, гробокопатель ч. 2, приїхав, щоб зміряти тіло. Якщо він повернеться в Москву, то сміливо може сказати, що, за вийнятком кількох кинених яєць і каменів, в цім тілі не має ознак життя. І якщо це правда, що ті люди, які кидали яйця та камені,є всі втікачами-з-поза залізної заслони, то ми, родовиті американці, повинні зі сорому схилити голови, бо це є ознакою, що ми всі отруєні дурманом, виблюваним нашою „ліберальною" пресою...

...Це дуже зле, що ми не можемо виміняти доморослих сальонових большевиків на нових утікачів ,які дорожать цим неоціненним скарбом свободи".

У листі до редакції названої газети, який був уміщений п. н. „Стань і подумай", Юджін Р. Ґілд, протестуючи проти „культурного обміну" з Росією, між іншим пише: „Чи є який сумнів у тому, що росіяни не будуть робити з цього ,культурного обміну' пропаґанди вроді тої, коли показували фотознімки Айзенгавера, що поливає водку з Жуковим і стискає криваву руку Вишинського і т. д.?"

В дальшому Юджін Р. Ґілд робить урядові закиди за його політику в Кореї, на Мадярщині і супроти поневолених Москвою народів.

Наведені слова вказують не тільки на сміливу оборону покривджених, але також на правдиву свободу американської преси, в якій кожна людина може висловити свій погляд.

К. К.

Юрій Таркович

ЗНЕЦІНЮВАННЯ ДОЛЯРА

Американські е к о н омісти вказують на постійне знецінювання доляра. Підраховано, що кожного року доляр втрачає пересічно 2% своєї купівельної вартости. В 1939 році кварта молока коштувала 18 центів, в 1949 році ціна її підвищилась до 22 центів, а вже сьогодні коштує вона 27-29 центів. В 1939 році фунт кави коштував 22 центи, в 1949 році — 55, а тепер — понад 70. Мешканці Ню Йорку знають, що в 1939 р. переїзд у „сабвеї" коштував тільки 5 центів, в 1949 р. уже 10, а сьогодні 15 і нема певности ,що ця ціна вдержиться. І так в усьому.

Провідні економісти ЗДА свідомі цієї небезпеки, свідомий факту ступневого знецінювання доляра і уряд ЗДА, а передусім Президент Айзенгавер, який заплянував збалянсований бюджет для наступного року саме з метою поборювання знецінювання грошей, бож державний дефіцит у великій мірі сприяє інфляції. Нема сумніву ,що й далі ЗДА провадитимуть енерґійну акцію в поборюванні інфляції, яка найгостріше вдаряє по малих ощадниках, пенсіонерах тощо. Якщо хто має сьогодні в банку, скажімо, 1,000 долярів, за які мав би одержувати річно 3% дивіденди, то фактично одержить не 3%, тільки 1%, а то і менше, бо решту з'їдає щорічне знецінювання доляра.

Зовсім спинити інфляції не вдасться. Найвизначніші економісти вказують, що ще ніколи в історії, в жадній країні світу не було такого випадку, щоб на довший час вдалося затримати знецінювання валюти. Інфляція відбувається і в таких країнах, як Швайцарія та Швеція, які століттями не провадили воєн, в яких не було ані революцій, ані політичних чи економічних криз. В абсолютній більшості країн світу валюта знецінюється куди швидше, як у ЗДА.

Економісти вказують, що найкращою забезпекою грошей проти їх поступового знецінювання є купівля домів або землі під забудову. Ясно, що коли ціна доляра йде вниз ,то ціна дому, тобто суми ,вкладеної в дім, автоматично йде в гору. Другою найкращою можливістю забезпечення ощадностей є купівля т. зв. „мючуал бондс". Це певного роду акції, які відрізняються від інших акцій тільки тим, що кожна з них, так би сказати, скупчує в собі десятки, а іноді і понад сотню всяких нормальних акцій різних підприємств і тому власник такої акції майже не ризикує, коли б навіть десят підприємств, що ґарантують ту саму акцію, зовсім збанкрутувало. Коли хтось купив таких „мючуал' фондс", наприклад, на 1,000 долярів рік тому, то сьогодні він має вже не менше як 100-200 долярів „приросту" до своїх $1,000, тобто практично $1,100-1,200.

З акцій найбезпечнішими є т. зв. „ютілітіс", тобто акції природного газу, електрики, телефону тощо. Це дуже певна форма інвестиції, бо підприємства, що продукують газ чи електрику, не банкрутують ,а приріст від вкладених сум дають звичайно вищий ,як „мючуал фондс". У ЗДА коло 10 мільйонів осіб є власниками всякого роду акцій. Очевидно, перед всякою інвестицією, купівлею дому чи акцій, треба в першу чергу забезпечити себе і цілу родину проти всяких несподіванок. Для цього, як вказують економісти, найкраще надається забезпечення на випадок смерти, яке дає на суму до 50,000 долярів Український Народний Союз.

Д-р Володимир Помірко вет. лікар

КОВБАСА І МОЛОКО

Законом з 1906 року Бюро Тваринної Промисловости при Департаменті Рільництва подало вказівки, скільки і що саме можна додавати до ковбас. Виріб ковбас так старий, як цивілізація. В Америці, крім старих метод, введено цілу низку нових комбінацій при виробах м'ясних продуктів, а тим самим і ковбас.

Знання споживчих вартостей кожного складника дієти, розвиток техніки і гігієни, можливості охолоджування та заморожування дали безліч нових м'ясних продуктів і тепер, при виробі ковбас, одним з найбільших додатків до них є сухе молоко, з якого видалено воду і товщ, а сухе, відтовщене молоко — це є концентрат вапна ,якого найбільше бракувало в дієті американців (як відомо, в м'ясі практично вапна немає). 3,5% додатку сухого молока до ковбаси збільшує її споживну вартість і не впливає на зміну її якости та вартости. Сухе молоко абсорбує вогкість, надає ковбасі гладкого, присмного для ока вигляду і тим самим збуджує апетит. Сухе молоко в'яже складники ковбаси і тому таку ковбасу легше краяти. Кожний листочок такої ковбаси — то одна цілість.

Щоб споживач знав, які є додатки в ковбасі, на наліпці - етикеті подається їх повний перелік.

Сухе молоко виробляють із найкращого солодкого, пастеризованого молока. Сухого молока вживають до м'ясних продуктів із желятиною, бо молоко притемнює ясність желятини. В Америці навіть у вепровій ковбасі знайдете молоко, але тільки до 3%, бо інакше при смаженні вона прикурювалась би.

Додавання сухого молока до ковбаси зростає рік-річно.

І так, у 1948 році спожито такої ковбаси 36 мільйонів фунтів, а в 1958 році вже 90 мільйонів фунтів.

Український Народний Союз — це суто демократична українська братська організація. Стати її членом, — це не тільки забезпечити себе і ваших рідних матеріяльно, це значить бути співвласником його надбань і вибирати, чи бути вибраним в його керівні органи

Степан Куропась

ПОДОРОЖ ПО ЗАХІДНІЙ АМЕРИЦІ

(1)

Американцям завжди бракує часу. Чому? Бо все своє дозвілля вони присвячують обов'язковим вакаціям, виправам на рибу, полюванню, бейсболові, театрові. Це все речі, без яких вони не можуть жити. Але все це відпадає в американського українця. Журимося, що не маємо України, а ту, що маємо, не можемо відвідати, бо візи не дадуть або небезпечно в царство Хрущова заглядати. Заздримо скандинавцям, італійцям, грекам і навіть німцям, що можуть відвідувати край своїх батьків. А так би хотілося побачити Київ, Канів, Крим, Ялту! Здобуваємо Україну на мітинґах, закінчуємо одно свято — починаємо друге, а як не вистачає свят ідемо на сторінки нашої історії — там повно речей, з яких можна зробити свято чи роковини. Не маємо змоги їхати на Україну, не маємо часу оглянути Америки. Ще до Торонта, Дітройту, Ню Йорку знайдеться час і нагода доїхати, але на Захід Америки мало хто з українців їде. Проте, вся краса Америки, всі багатства, досі невикористані можливості — саме на Заході.

Щоб об'їхати Західню Америку від Шикаґо, а далі вздовж Тихого океану, треба років. Просто неможливо всюди побувати, всіма гайвеями, залізницями чи водними дорогами проїхати. Тому дуже зрадів я, коли трапилася нагода виїхати з Шикаґо, і то на Захід. Нагода — бо в Сан Франсіско 17-21 листопада 1958 р. відбувалася 66-та конвенція Щаднично-Позичкових Спілок, а шикаґовська українська спілка „Тризуб" таких нагод не пропускає. З приходом до влади нової дирекції з Петром Пуцилом, головним контролером УНСоюзу на чолі, спілка зросла за п'ять років 50-кратно, розбудувала приміще н н я, змеханізувала діловодство і канцелярію. Проте, щоб ко л и с ь їхав якийсь делеґат на конвенцію Щадничих. Спілок, не було й мови. Не було защо, пощо й кому. Тепер усе те є так, що навіть в далеку дорогу Спілка висилає делеґатів, бо на конвенції можна багато навчитися, набратися нових думок, запізнатися з людьми і т. п.

Залізницею Ґрейт Нортерн виїхало нас 8-го листопада четверо, а саме: Петро Пуцило, екзекутивний директор „Тризуба" і я як директор „Тризуба" з нашими дружинами. Рішили, що треба оглянути Америку, а тому прилучилися до екскурсії, яку зорганіз у в а л а залізнична компанія.

Подорож з Шикаґо залізницею через Сент Пол і вздовж канадійського кордону до Сістл, Ваш., а далі до Британійської Колумбії кораблем і знову кораблем до Вікторії, столиці провінції, і знов кораблем до Сістлу, а потім залізницею до Сан Франсіско, — це були безжурні дні, як при війську в часі миру. Всі наші перестанки, готелі, обіди, екскурсії в стейтах Ореґон і Вашинґтон були зорганізовані так, що ми не мали дбати за баґаж, кораблі та потяги. Про нас дбали, щоб ми мали не лише „ґуд тайм", але й комфорт.

Люксусовий потяг „Емпайр Билдер", в якому ми мали окремі переділи з ліжками — це слава компанії. Величезні простори північного обширу Америки на захід від Сейнт Полу були недоступними аж доки не з'явився Джеймс Гілл, якого назвали „Емпайр Билдер", бо він пробив шлях на захід вершком Америки через недоступні гори, ріки і озера. На його честь і назва потягу. Звичайно мало хто з пасажирів пересиджує в своїх переділах — майже всі виходять до т. зв. домс, себто обсерваційних ваґонів на другому поверсі, побудованих майже цілковито зі скла, так що можна бачити всю панораму спереду і з боків.

З Шикаґо до С. Полу дорога Ґрейт Нортерн веде через найродючішу в світі країну — Іллиной, Вискансин і Міннесоту. Фарми тут повні молочної і випасової худоби, свиней і овець. Помальовані набіло, з червоного кольору стодолами й стайнями, вони представляють заможний вид, здобуток приватної ініціятиви і капіталістичного устрою. Їхали ми широкою долиною ріки Міссіссіпі, найбільшої ріки на світі. Ріка справді величезна, але як на Америку невреґульована. Чому? Бо тут вільному воля, досить землі і просторів, а до того ріка змінює своє русло. Реґуляцію переводиться лише в районі т. зв. демс, на яких побудовані електрівні, що дають дешеву електричну силу фабрикам і фармам. У всіх містах і селах долини Міссіссіпі індустрія працює день і ніч. З Міннеаполісу на захід дорога йде через урожайну долину Ред Рівер. Північна Міннесота холодна, нема там кукурудзи, важливого чинника в господарському житті Америки.

Ціла Пів н і ч н а Дакота вздовж залізниці — це рівна височина з пшеничними полями, де вже видно табуни коней. Багато порожних фарм, будинків без вікон свідчать про те, що їхні власники відреклися господарки і пішли працювати в індустрії. Особливо помітне це в околиці Вілістону, де віднайшли нафтові поля. Біля кожної фарми десятки покинених авт ржавіють на дощі — від Форда модель Т почавши, аж до нових з 1950 року моделів. Ніхто, видно, тут авт не міняє. Фармери вживають їх доти, аж доки остаточно не відмовляються працювати, а потім покидають. Дороги тут „польські", болотнисті. Це назагал багатий і бідний край, ближче до Монтани височинний з делювіяльною сформованими голими опоковими горами, які ні до чого не надаються. На щастя, біді прийшла на зміну нафта, і стейт з чисто рільничого краю став промисловим. Літо тут гаряче (холодні ночі), а зима сувора. Північна Дакота, крім усього іншого, багата на зерно, і збіжеві елеватори, збудовані при залізничому шляху, є одиноке, що урізноманітнює спокійний краєвид, де навіть птахів бракує.

Стейт Монтана від сторони Дакоти дуже нагадує Україну. Чорнозем і широкі польові шляхи, які можна було б не зауважити, якби не телеграфічні стовпи. Величезні стада худоби в загородах і на волі. Тут перший раз бачив я вівчарів з псами. Вівчарські пси очей з овець не спускають і, свідомі своєї важливої функції, проходжуються бундючно краєм велетенських стад. Непослушна вівця, що вийде часом поза межу, моментально вертає, як гляне на неї вівчарський пес. Тут теж чим далі на захід, тим частіше з'являються ковбої на вороних конях, які гонять стада такоїж вороної худоби. Дедалі на захід степова Україна переходить в Полісся. Всюди видно стоги соломи і сіна — для худоби, що зимує на полі. Зграї диких гусей і качок плавають спокійно в мочарах.

В околиці містечка Малта великі плянтації цукрових буряків. Їх перевозять на цукроварні залізницею, разом з листям, не відтинаючи голов, як у нас.

БІБЛІОТЕКА УВУ

Одночасно з відновленням діяльности Вільного Університету в Мюнхені треба було зорганізувати при ньому бібліотеку, щоб дати можливість студіюючій молоді крім лекцій, що їм читали професори, мати книжки для студіювання дома. Для цієї цілі видавалися переважно циклостилевим способом курси з певного предмету, а то й окремі праці на спеціяльні теми. Також купувалися на доручення професорів потрібні книжки, щоб разом із згаданими виданнями та дарованими професорами та студентами книжками створити основну бібліотеку (коло 600 прим.).

Те число почало стало побільшуватися, відколи чисельні наші видавництва почали присилати до Університету обов'язкові примірники. Та значним збільшенням числа книжок бібліотеки була тимчасово, правда, передача до неї бібліотеки НТШ та збірки цінних видань архиєп. Паладія. Тоді бібліотека УВУ числила вже 2,200 примірників.

Коли почалася масова еміграція наших людей за океан, а через це ліквідація деяких таборів та таборових шкіл, бібліотеки яких часто передавалися нашому Університетові, то це знову спричинило поважне збільшення його бібліотеки, яка числила тоді 3,700 прим. Та на цьому розвиток її не спинився, бо відкрилися нові джерела до поповнення основного складу через передачу її спадщини по померлих деяких наших культурних діячах або внаслідок даровизн. Так, напр., передано бібліотеку пок. д-ра О. Грицая, яка залишилася в Мюнхені (1,600 прим.), бібліотеку проф. В. Коваля (800), частину бібліотеки був. нашого ген. консула в Мюнхені В. Оренчука (310) примірників. З даровизн більші збірки були від п. А. Жука (видання Союзу Визволення України), д-ра Г. Прокопчука та інж. М. Мельничука (видання повоєнні). Також і деякі наші видавництва почувалися до обов'язку і присилали по одному - два прим. своїх видань. У такий спосіб створено бібліотеку, яка сьогодні налічує 11,000 прим. Коли пригадати, що, напр., бібліотека Державного Університету в Ужгороді має лишень 8,000 прим., маючи далеко більші можливості для свого розвитку, то тоді число книжок бібліотеки УВУ треба признати за велике. При цьому треба зазначити, що виросла вона і розвинулася майже без жадної витрати грошей, завдяки жертвенності нашої еміграції. Не зважаючи на випадковість надходження до неї видань, у цілому представляє вона велику вартість, маючи в собі унікальні часто видання та збірки, особливо з відділу україніка. Має вона також всі таборові періодичні видання та деякі рідкі видання в чужих мовах. Щодо мови своїх видань бібліотека складається на 38% з українських видань, 26% — німецьких, 12% — англійських, 10% — французьких, 5% —польських, а решта — іншими мовами. При цьому треба ствердити, що видань московською мовою є тільки 0,8%, — отже зникаюча кількість. Це показує, що наша еміґрація не відчуває потреби в московській книжці, а шукає собі іншої лектури та черпає своє знання з творів західньо - европейських націй.

Коли ж поділити всі видання бібліотеки за матерією (змістом), то тоді відносну більшість складатиме красне письменство (30%), далі йде мовознавство та історія літератур (20%), наступною групою є видання з політики та національного питання (12%), досить велику групу творить право (10%) та історичний відділ (9%), відділ релігії (8%). Найменше видань з техніки, природничих наук та медицини. Поважну групу творить періодика. Бібліотека одержує постійно 37 журналів і газет.

Склад її зобов'язує до дальших заходів щодо поширення та зміцнення розвитку цієї поважної установи. Передовсім треба було б доповнити її склад українськими виданнями за час 1938 - 1958 рр. та чужими виданнями з українознавства. Також треба було б далі провадити упорядкування та усистематизування архівів різних організацій, що були передані до УВУ за останні роки як теж і зберегти ще такі архівні матеріяли, що знаходяться в приватних руках, а при цьому вияснити остаточно, що треба вважати за пропавше. Дуже мало лишилося від великої бібліотеки д-ра О. Грицая. Невідома доля бібліотеки М. Залізняка, його архівних збірок та збірок Я. Навчука, Стрижака тощо. Треба було б вияснити, що ще врятувалося від загину та все перебрати і передати до наших архівів - музеїв, які зможуть загарантувати їх належне переховання.

Великою перешкодою для здійснення цих усіх завдань є брак матеріяльних засобів, бо бібліотека УВУ ділить долю й недолю своєї матірної установи.

Д-р Кашинський

● **Ізраїльський уряд** сподівається з Східньої Европи, головно з Совєтського Союзу, щонайменше 250,000 іміґрантів продовж найближчого року. Румунський уряд нібито вже дав згоду на виїзд усіх жидів, які виявлять бажання еміґрувати. Масовий виїзд жидів з підсовєтських країн відповідає антисемітським настроям комуністичних верхівок і водночас облегшує безробіття особливо гостре в Румунії і Болгарії.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Ню Йорк, Н. Й.

Загальні Річні Збори Другого Відділу ООЧСУ.

В приміщенні дому Організацій Визвольного Фронту в Ню Йорку 24-го січня 1959 р. відбулися Загальні Річні Збори чолової клітини Організацій Визвольного Фронту Другого Відділу ООЧСУ в Ню Йорку. Відкрив їх голова мґр. Матвісйко привітом та вшануванням вставанням з місць померлих членів: довголітнього голови Мик. Комарницького та члена основника Григорія Вовчука. До президії зборів обрано на голову мґр. Лозинського, а на секретаря Лозового. Після прочитання та прийняття протоколу останніх загальних зборів із 15-го лютого 1958 р., голова Матвісйко привітав голову Головної Управи ООЧСУ проф. Ів. Вовчука, який прислухувався зборам й звітам управи. За секретаріят звітував Ілля Шевчук, за культурно - освітню роботу та жіноцтво звітувала пні Алла Давиденко, яка звернула увагу на співпрацю із УНУ та на улаштування стрічі п-ні Слави Стецько, редактора АБН кореспонденц із Европи, з українським жіноцтвом нашої метрополії.

Про фінанси звітував книговод М. Ганущак, який вказав на сальдо в сумі 1,843.30 дол. Про стан бібліотеки, суспільної опіки та колпортаж звітував Дм. Залізняк, який за свої гроші закупив для Відділу 10 том. Історію України Мих. Грушевського та 4 томове видання творів Т. Шевченка й інші, на суму 91 дол. Він же кольпортував „Вісник": 295 прим. на суму 147.50 та „Шлях Перемоги": 3,099 прим. на суму 661,72 дол. Від 1954 р. розкольпортував він „Шлях-у Перемоги" 11,686 прим. на суму $2,488.52. Відділ жертвував щедро на різні цілі.

Управа відбула 14 засідань і сходин та 2 ширші сходини членства, брала участь в імпрезах Г. У. та спільно із Відділом в Пасейку влаштувала удалий пікнік і „Маланку" із осередком СУМА, із яким була дуже мила співпраця, як із іншими організаціями Визвольного Фронту. Референт зв'язків представив працю Відділу на терені ПАБНА та філії УККА, де ООЧСУ здобув своєю жертвенною громадсько - суспільною працею певний авторитет серед решти 80-ти організацій нашої метрополії, що заслуговує на признання.

Про господарський Відділ звітував Маґаль. На кінець звітував голова, даючи характеристику зовнішньої й внутрішньої роботи Відділу. Відділ УККА, організував зустріч із прем'єром Яр. Стецьком, головою АБН, допомагав у влаштуванні Конґресу ПАБНА, виданню книги, робив декорації та виставку підпільних видань України. Брав участь у привітанню ректора УВУ проф. д-ра Ів. Мірчука, склавши на ціль УВУ 25 дол. Організував лекції УНУ. Жертвував на Фонд капелі Бандуристів. За Контрольну Комісію вітував лісник інж. Лев Пришляк, який поставив внесок на уділення абсолюторії уступаючій управі. Він також звітував про стан купна дому Орг. Визв. Фронту, на який задекляровано 12,835 дол. та зібрано вже коло 10,000 дол.

В дискусії виступали д-р Соколишин, Цибрій, який дякував за співпрацю з осередком СУМА, де він є головою, Василик, проф. Ів. Вовчук, мґр. Лозинський й інші. Відповідали їм члени управи й голова. Після уділення абсолюторії, на пропозицію номінаційної комісії, що складалася з д-ра Соколишина, Старостяка й Ковалівського, запропоновано таку управу: Ілля Шевчук — голова, Твардовський — заступник, Лозовий — секретар, на членів управи запропоновані: пні Алла Давиденко, п-ні Стефа Щебивлок, проф. Брунець, Ганущак, Макар, Маґаль, Старостяк, Пиль, Кульчицький, Микитин, Твардовський, до контрольної комісії: Лев Пришиляк — на голову, Кузик, Чучман — на членів та Цибрій й Поліщук — на заступників. Всіх обрано одноголосно. Делеґатами на конвенцію ООЧСУ обрано Твардовського, Костика, Макара, Залізняка, Несторука, Аллу Давиденко та Старостяка. Делеґатів на конґрес УККА вибере Управа з доручення зборів на своїм засіданні, як також й представників до філії УККА в Ню Йорку. Прийнято оплесками пропозицію піддержки спільної резолюції конґресу та сенату ЗДА, внесеної сен. Джевітсом (Ню Йорк) та сен. Бушом (Коннектикат), про рекомендацію Президентові ЗДА назначити день 22 січня кожного року Днем Української Незалежности. Збори закінчено відспіванням національного гимну.

Д-р Ол. Соколевич

Українська Літературно Мистецька Клюб Ню Йорк 149, 2-е Ев.

З Літературно - Мистецького Клюбу в Ню Йорку повідомляють, що в п'ятницю, дня 6-го лютого ц. р. відбудеться в залі Клюбу доповідь письменника Василя Варки на тему „Двірцевий переворот 1861-го року і загибіль імператора Павла І (сторінка з російської історії аналогічна до сучасного стану в Кремлі). Початок о год. 8-ій вечора.

Кожний свідомий українець та кожна свідома українка вважають своїм обов'язком стояти в рядах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшити кадри ідейних українських працівників.

В РИМІ ВІДЗНАЧЕНО УРОЧИСТО РОКОВИНИ НЕЗАЛЕЖНОСТИ

(Закінчення зі стор. 1-ої)

Юрій Миляник, о. д-р І. Хома; отці Василіяни Химій, Фединяк, Купранець, Головацький; пані Мілена Рудницька і Млада Липовецька-Меано та інші. З представників народів центро-східньої Европи взяли участь в академії: литовський єпископ Вінкентій Падольскіс, кол. литовський міністер зак. справ Стасіс Лозорайтіс з дружиною, білоруський священик о д-р Петро Татаріновіч, голова румунського комітету в Римі о. д-р К. Капрос, грузин князь Г. Абхазі, кол. альбанський депутат Екрем Тельгаї та інші. Були теж приявні представники деяких арабських народів.

Привітання прислали міністер скарбу Джюліо Андреотті, єпископ Петро Канізіо Ван Лірде (генеральний Вікарій Папи на місто Ватикан) та ін. Д-р Інсабато, між іншим, підкреслив спорідненість культурну і історичних традицій між Україною та середземноморськими народами і ствердив, що якби союзники 40 років тому були помогли Україні зберегти свою незалежність, то сьогодні Захід не мусів би шукати принижуючого компромісу з Москвою. Д-р Крепас у своїй палкій промові зокрема наголосив справедливість українських національних прагнень до свободи, незалежности і єдности, згадавши величезні жертви, які український народ поклав і кладе в боротьбі проти найгрізнішого ворога людства — московсько-совєтського імперіялізму, — обороняючи перед цим імперіялізмом не тільки себе самого, — але й західню і християнську цивілізацію.

Римські щоденники „Іль Пополо" (пресовий орган християнської демократії), католицький щоденник „Іль Квотідіяно" та деякі пресаґенства подали короткі звідомлення про академію. Подала таке звідомлення в 22 мовах теж італійська радіовисильня.

221-ий ВІДДІЛ УНСОЮЗУ В ШИКАҐО ВІДЗНАЧИВ СВОЄ 50-РІЧЧЯ

(Закінчення зі стор. 1-ої)

Походження, Об'єднання Українських Організацій, ООЧСУ, ОДВУ, Об.ВУА СУА, СУМА та Відділів УРСоюзу (адв. В. Костишин) та інші. У мистецькій програмі п. Юлія Клюковська (фортепіяновий акомпаніямент — проф. Шуть), виконала ряд пісень, п. Бортничук виконав сольо на бандурі та виступали танцюристи — члени Відділу під проводом Ярослава Тягнибока.

Чергового дня, в неділю 1. лютого, відбулись тут, користаючи з нагоди побуту в Шикаґо гол. предс. УНС Д. Галичина, організаційні наради, в яких взяло участь 52 представники 13 місцевих Відділів, між ними і три члени Головного Уряду з Шикаґа: головні контролери інж. Ст. Куропась і Петро Пуцило, що забирав слово, та гол. радний Тарас Шпікула, що є головою Ради Відділів і проводив нарадами. Доповідь про підсумки минулої та пляни і цілі нової організаційної кампанії, тільки що проголошеної для відзначення 65-річчя УНСоюзу, виголосив п. Д. Галичин. В результаті нарад поодинокі Відділи перебрали добровільне зобов'язання придбати в цій кампанії таку кількість нових членів: Відд. 35 — 50 членів; Від. 106 — 50; Від. 114 — 140; Відд. 125 — 25; Відд. 131 — 120; Відд. 220 — 25, Відд. 221 (секр. Т. Шпікула) — 126; Відд. 379 — 52 (кожного тижня в році одного нового члена); Відд. 423 (голова інж. Ст. Куропась) — 127; Відд. 472 — 25, а малий Відділ 139 — 5 нових членів. Разом Відділи Шикаґа зобов'язалися збільшити УНСоюз в цій ювілейній кампанії на щонайменше 740 нових членів.

Д-Р ВОЛОД. ҐАЛАН ПЕРЕВИБРАНИЙ НА ГОЛОВУ ФІЛІЇ УКК У ФИЛАДЕЛФІЇ

(Закінчення зі стор. 1-шої)

ний дух усім починанням нашої громади. Дещо недописала організаційна ділянка праці, головно відносно збірки національного датку, але упадок збірки слідний не лише на терені Филаделфії.

Від Контрольної Комісії звітувала п-ні Штогрин, яка, ствердивши правильність і порядок діловодства, зложила заяву від Контрольної Комісії, щоб вся збіркова акція була зосереджена у Філії. Після звітів розгорнулась широка дискусія, в якій численні дискутанти звертали увагу на потреби піднесення збіркової акції. Збори схвалили, щоб вся збіркова акція була зосереджена у Філії. — Після одноголосного схвалення абсолюторії уступаючій Управі, Збори вилонили із себе Номінаційну Комісію у складі: пані Олена Штогрин, Микола Алексевич, Михайло Нич, Панас Панасюк і д-р Ярослав Бернадин. Провірочна Комісія діяла у складі: — Дмитро Василащук, Мирон Утриско, д-р Скальчук, Михайло Нич і О. Тарнавський. — На пропозицію Номінаційної Комісії Збори обрали нову Управу Філії УККА майже одноголосно (при одному голосі спротиву) в такому складі: — д-р Володимир Ґалан, Іван Поритко, Роман Карбівник, Остап Тарнавський, Михайло Нич, д-р Юрій Мачук, Сергій Євсевський, Дмитро Василащук, Мирослав Солтис, Степан Процик, Панас Панасюк, д-р Петро Мірчук, Мирон Утриско, Петро Ґенґало, Лука Семчук і Роман Кравців. До Контрольної Комісії увійшли: Інж. Макар Каплистий, Олена Штогрин, Іван Гаврилів, Іван Черник і д-р Ярослав Бернадин. До Товариського Суду обрано: Миколу Алексевича, Анну Сивуляк, д-ра Івана Скальчука, Теодора Федуся, Івана Струка, Івана Рубля і Теофіля Кульчицького. Знову ж нова Управа — це консолідаційна Управа, в якій заступлені всі організації і середовища.

Американський комуніст прославляє Хрущова і таврує „переслідування" у ЗДА

Москва. — Джеймс Джексон, секретар комуністичної партії в Америці, мурин з Ню Йорку, виступив в минулий понеділок 2 лютого ц. р. з промовою на 21-му конґресі компартії СССР в Москві, в якій прославляв Хрущова за його заяву, що в Совєтах „нема ніодного політичного в'язня" (?!). Джексон кричав, що коли б таку саму заяву склав през. Айзенгавер про Америку, то на тому комуністичному збіговищі в Москві було б багато більше „товаришів" Джексона, які тепер терплять по в'язницях. Американський комуніст запевняв, що комуністи в Америці „не дозволять імперіялістам штовхнути Америку у війну". Джексон промовляв англійською мовою, але закінчив свій ганебний виступ окликом в російській мові: „да здраствуст комунізм, да здраствуст мір".

ЮВІЛЕЙНИЙ ФОНД „СВОБОДИ"

На цьому місці друкуємо імена тих ВШ. Громадян, що з нагоди 65-річчя „Свободи" надіслали свою добровільну доплату до передплати та свою пожертву на її фонд та на фонд її видань: англомовного „Українського Тижневика" і дитячого журналу „Веселка", і потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

СПИСОК Ч. 17.

С. Тураш, Ріґо Парк	$ 20.00	Р. Білинський, Ню Йорк	1.00
І. Базів, Оліси	10.00	О. Гуменний, Кліфтон	1.00
Д-р М. Сатурський,		Л. Котович, Клівленд	1.00
Нюкамерставн	9.00	Г. Костюк, Інкстер	1.00
Д-р М. Гук, Нюарк	5.00	Е. Каменюк, Сиракюз	1.00
М. Чуховський, Віндсор	5.00	І. Калиніченко, Дітройт	1.00
Д-р М. Зарицький, Бруклин	5.00	Н. Кубарич, Рачестер	1.00
М. Вовк, Ірі	4.00	І. Ковальський, Перт Амбой	1.00
Т. Бобечко, Ст. Пітерсбурґ	4.00	Н. Косюк, Лейквуд	1.00
Е. Булич, Рузвелт	4.00	С. Копко, Рачестер	1.00
С. Гвіздь, Филаделфія	4.00	Н. Кравчишин, Вілмінгтон	1.00
М. Костів, Гопвел Джинкш.	4.00	Н. Кузняк, Клівленд	1.00
Е. Круць, Чісголм	4.00	Г. Процишин, Шикаґо	1.00
П. Шатун, Бронкс	4.00	Т. Пелех, Нюарк	1.00
К. Седорович, Нюарк	4.00	Т. Волчанська, Бруклин	1.00
Д-р М. Слиж, Канкакі	4.00	П. Циктор, Елизабет	1.00
І. Драган, Ню Йорк	4.00	Д. Домарецький, Ансонія	1.00
І. Яворський, Баден	4.00	С. Чеканський, Олифант	1.00
Д. Федина, Менвіл	4.00	І. Домбчевський, Фила.	1.00
А. Рейнарович, Гінс	4.00	М. Тимош, Клівленд	1.00
Н. Тулай, Лос Анджелес	4.00	Р. Школьний, Боффало	1.00
М. Дацковський, Касвіл	4.00	Н. Семенюк, Амгерстбурґ	1.00
Д-р В. Галич, Супіріор	3.00	П. Шимкович, Ню Йорк	1.00
Н. Новак, Честер	3.00	Д. Сметаняк, Вейсайд	1.00
о. А. Іванишин, Ром	2.00	Р. Сахно, Стамтон	1.00
о. Т. Бузенко, Ню Гейвен	2.00	М. Стецура, Джерзі Сіті	1.00
М. Бабій, Рачестер	2.00	І. Слонський, Филаделфія	1.00
Н. Багрій, Шикаґо	2.00	Л. Хомко, Валнутпорт	1.00
М. Баран, Торонто	2.00	М. Отрок, Кренбурі	1.00
М. Головачук, Картерет	2.00	І. Геба, Ст. Ай.	1.00
П. Гладиш, Клівленд	2.00	І. Яношак, Глен Овкс	1.00
І. Костій, Гемтремк	2.00	М. Рибак, Джерзі Сіті	1.00
В. Клюфас, Мідлтавн	2.00	Н. Перчик, Рачестер	1.00
Е. Чабан, Сан Франціско	2.00	М. Панасюк, Филаделфія	1.00
Н. Паламар, Літл Фолс	2.00	Л. Похмурський, Стоні Крк	1.00
М. Масник, Росфорд	2.00	І. Дудяк, Гакетставн	1.00
М. Табачук, Пасейк	2.00	Т. Лешко, Ню Йорк	1.00
М. Каришин, Ню Йорк	2.00	П. Луцик, Ню Йок	1.00
Я. Сірий, Бейон	2.00	П. Дадачко, Пасейк	1.00
С. Сливка, Клівленд	2.00	В. Демянів, Рачестер	1.00
А. Савка, Ню Брітейн	2.00	Г. Гоголь, Савтпорт	1.00
І. Сенюта, Нюарк	2.00	М. Гречило, Мілвокі	1.00
Б. Савицький, Ню Йорк	2.00	М. Гельнер, Филаделфія	1.00
М. М. Сколяр, Рослідейл	2.00	Н. Волошинович, Елизабет	1.00
М. Леськів, Ріджвуд	2.00	Т. Угрин, Рандаль	1.00
Б. Фістяк, Джексон Гтс	2.00	В. Філонович, Ст. Пол	1.00
П. Слободян, Бруклин	2.00	Р. Навроцький, Ню Йорк	1.00
С. Шопяк, В. Гейвен	2.00	М. Іванік, Ню Йорк	1.00
Н. Сєдлінський, Вейн	2.00	М. Ільницький, Дітройт	1.00
П. Назаречук, Клірвотер	2.00	К. Ніщеменко, Дітройт	1.00
А. Гондович, Клер	2.00	Р. Роменський, Ню Гейвен	1.00
В. Туницький, Филаделфія	2.00	М. Креховецький, Лінден	1.00
А. Гнатів, Мідлтавн	2.00	П. Мелень, Джерзі Сіті	1.00
А. Курах, Йонґставн	2.00	А. Мартинюк, Шикаго	1.00
о. Д. Кусів, Дітройт	2.00		
Р. Керницький, С. Айсліц	2.00	Разом	$ 243.00
Д-р Ю. Соневицький, Раґерс	2.00		
Т. Никула, Балтімор	1.00	Раніше проголошено	$ 4,053.75
М. Луценик, Ню Гейвен	1.00		
В. Бродський, Кліфтон	1.00	Разом	$ 4,296.75

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ І „СВОБОДА" — ЦЕ ТВЕРДИНІ УКРАЇНЦІВ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ, ЯКІ МАЮТЬ ЗА СОБОЮ 60-ЛІТНЮ ІСТОРІЮ ПРОВІДНИЦТВА В ПОЛІТИЧНИХ, КУЛЬТУРНИХ ТА СОЦІЯЛЬНИХ ЗМАГАННЯХ НАШОЇ ІМІҐРАЦІЇ В АМЕРИЦІ.

Замість квітів на могилу
бл. п. д-ра **ОМЕЛЯНА ПАЦЛАВСЬКОГО**
зложив — 10.00 долярів
на харитативні цілі ЗУАДКомітету
Д-р **ВАСИЛЬ КІНАЛЬ** з Йонкерс

ГАРТФОРД, Коннектикат

Ми, бувші Старшини, Підстаршини, Стрільці УГА з нагоди Сорокових Роковин Листопадового Зриву, складаємо на українських Інвалідів:

1	Олексишин Ярослав	$ 5.00
2	Грицина Василь	5.00
3	Вандера Осип	2.00
4	Сх Юрій	3.00
5	Якимів Олекса	2.00
6	Мулицький Микола	2.00
7	Дережицький Ілько	2.00
8	Кузьма Михайло	5.00
9	Вельґан Ілько	4.00
10	Панашій Михайло	2.00
11	Гафткович Володимир	5.00
	Разом	$ 37.00

Збірку пожертв переслано 22-го грудня 1958 р. на адресу Суспільної Служби Комбатантів, яка потвердила відбір і прислала письмо ч. 196 із року 1958.

З НАУКОВИХ КОНФЕРЕНЦІЙ УВАН В ДЕНВЕРІ, КОЛ.

АРТИСТ - МАЛЯР АФАНАСІЙ СЛАСТІОН

В останньому п'ятиліттю помітний жвавий рух серед українських науковців на заході ЗДА. Виголошуються доповіді, відбуваються науково-організаційні подорожі, пишуться публікації. Плекають там науку окремі дослідники, переважно з кол УВАН та НТШ, й різні організації. Чільне місце в цьому українському науково-культурному процесі бере Денверська група УВАН з засягом ділання майже на увесь захід. Вона згуртувала побіч себе від 1955 р. вже понад 20 дослідників в різних царинах науки й мистецтва.

До останніх належить, між іншими, й нащадок козацького, водночас і мистецького роду на Україні — інж. Юрій Сластіон в Денвері, Колорадо. Він творчо чинний, не тільки на полі мистецтва, архітектури, музики й співу, але й науково - дослідчо в цих ділянках, доповідаючи та слідників в різних царинах науки й мистецтва.

Одною з тем, що їх ретельно опрацьовує дослідник, є постать його славного батька-мистця Афанасія Сластіона (1855-1933) — основоположника національного визвольного напрямку в українському малярстві. Вислідом цих студій була доповідь інж. Ю. Сластіона на конференції Денверської Групи УВАН, 5-го лютого 1955, про „Опанаса Сластіона — першого ілюстратора творів Т. Шевченка", що була згодом видрукована в п'ятому річнику серійної публікації „Шевченко", вид. УВАН. Ню Йорк, 1956, в друкарні „Свободи".

Продовжуючи дослідчу працю в цьому напрямі, Ю. Сластіон виголосив на черговому засіданні Денверської Групи УВАН, 6-го грудня 1958 р., доповідь на тему „Артист-маляр Афанасій Сластіон, до 25-річчя з дня смерти". Доповідач підійшов до теми вже не фрагментарно, як попередньо, а ширше - всесторонньо, на підставі поглиблених дослідів над постаттю й творчістю Афанасія Сластіона.

Доповідач нав'язав до попередньо опублікованої доповіді, стверджуючи, що Сластіонові образи розвіяли всякі сумніви про існування окремого українського мистецтва. Вони ствердили, що те мистецтво вже існує. З того часу воно продовжує існувати далі у творах першої плеяди своїх носіїв: Сластіона, Мартиновича, Васильківського, Красицького, а потім наступних малярів, що були вже теж українськими національними мистцями. Питання, яким шляхом іти: загальноросійським чи окремим українським, стояло перед багатьома видатними українцями тої доби, і кожний робив свій вибір. Стояло воно і перед А. Сластіоном. І він перший з мистців - українців розв'язав його з повною свідомістю українця. В цьому його значення в історії українського мистецтва.

Після „Гайдамаків" мистець продовжував ілюструвати твори Шевченка та інших авторів. Одночасно працював над українським старовинним орнаментом і в кінці 1890-их років виготовив альбом українського орнаменту. Але цей задум не здійснився, бо всі матеріяли загинули під час повені в Петербурзі.

Відбув він чимало мистецько - етнографічних подорожей по Україні. З письменницею Оленою Пчілкою відвідав старокозацьке село Веремiївку, над Дніпром, на Полтавщині, з Д. Яворницьким пливав вниз по Дніпру давнім козацьким способом на „дубові", тощо. Окрім зібраного етнографічного матеріялу Сластіон намалював тоді багато олійних краєвидів та портретів козацьких нащадків і зробив зарисовки олівцем, а пізніше виконав багато рисунків пером і літографій з археологічних розкопів та знахідок Яворницького, нпр., могили кошового Івана Сірка з пам'ятником.

В Петербурзі мистець виконував ілюстраційні праці для періодичних видань, портрети та малював олійні картини й виставляв їх на виставках. Тодішнє бурхливе підпільне революційне російське життя не відвернуло уваги молодого мистця від його головної мети — праці для України на мистецькому та громадському полях.

У 1890-их рр. Сластіон жив щоліта в Чернигівщині, де продовжував мистецьку й етнографічну працю. Навідувався до Києва, де мав зв'язки зі „Старою Громадою" й В. Антоновичем. У той час почав свою архітектурну працю-проєкт палацу для родини Скоропадських в бароккову стилі.

1900-го року перенісся до м. Миргороду, на Полтавщині, де викладав мистецькі предмети й керував Мистецько-Керамічною Школою ім. В. Гоголя, запровадив в її виробах український орнамент і зробив високомистецькими виробами школу відомою не тільки по Україні й Росії, але й закордоном. Керамічні прикраси будинку Полтавського Земства були виконані тою ж школою під наглядом Сластіона.

У Миргороді він виконував дальші мистецькі праці та писав статті мистецько - публіцистичного змісту для часописів, ілюстрував книжки й окремі твори в журналах, малював олійні образи з краєвидами Миргорода й околиць. Кожної осени бував в Криму й малював Чорне море, виявляючись блискучим мариністом. Разом з тим готував альбом з народньої ноші й орнаменту, та видати їх не пощастило. Його велика українознавча бібліотека була частково передана до музеїв, частково ж загинула. Також у Миргороді Сластіон виконав багато архітектурних проєктів в українському стилі. Його ж ініціятива та енергія, разом з іншими, спричинились до будови будинку Полтавського Земства в українському стилі, в архітектурному виконанні В. Г. Кричевського, що тим він започаткував новий український архітектурний стиль. Всі матеріяли, зв'язані з цією діяльністю Сластіона, зібрані в книжечці І. Каманіна — „К возрожденію украинского архитектурного стиля".

Щодо праці Сластіона в галузі історії української народньої музики, то окрім різних розвідок та численних записів, ім'я його тісно пов'язане з науковим дослідженням та фонографічними записами українських дум та історичних пісень. Ще в 1870-их роках почав збирати до себе кобзарів з усієї України та записувати їх рецитації для НТШ у Львові, що вийшла друком за редакцією Філярета Колесси у 1913 році.

Поетична спадщина Сластіона невелика, але коштовна. Крім ліричних мотивів, це головно полум'яні звертання українського патріота до свого народу з закликом скинути ярмо й самому творити своє життя.

Роки революції та української державности були роками кипучої діяльности Сластіона на громадськім та просвітнім полі. Большевицька навала поклала цьому кінець. Ще до 1928 р. викладав він мистецькі дисципліни, але школу все більше „індустріялізовано", мистецькі години скорочувано і врешті перетворено на школу будівельних матеріялів, а Сластіона звільнено з праці. Ще п'ять років доживав він у злиднях, викінчуючи деякі з багатьох давніше розпочатих праць та працюючи в Етнографічній Комісії Української Академії Наук у Києві. Але лише одна, а саме монографія про його побратима П. Мартиновича, побачила світ у 1931 р.

Помер Сластіон — голодного 1933-го року.

З глибоким знанням предмету й великим пієтизмом до покійного мистця виголошена доповідь із-за обмеженого часу не могла представити вичерпно його життя та діяльність, освітлити його постать як людину, мистця, архітекта, письменника, фолкльориста, науковця й громадського діяча в усіх його творчих виявах та докладно з'ясувати значення Афанасія Сластіона. Тому доповідач заповів обговорення порушеної теми у виді додаткових доповідей на теми: „Афанасій Сластіон як фолкльорист", „— як архітект", і т. д. Ці студії спричиняться до уложення згодом монографічної праці про Сластіона, його життя та творчість, більшого розміру, в ілюстрованому вигляді.

В зв'язку з доповіддю в тій же залі влаштовано виставку деяких картин Сластіона, в оригіналах і копіях, та інших творів і документів покійного мистця. З численної, як на денверські взаємовідносини, авдиторії 8 осіб взяли участь в обговоренні доповіді. В останньому слові доповідач дав вичерпні відповіді на поставлені запити, доповнюючи в той спосіб свою цінну для історії українського мистецтва розвідку.

Н. Н.

УКРАЇНСЬКИЙ ХОР „ТРЕМБІТА" — Дітройт, який виступить зі своїм власним програмовим концертом дня 15-го лютого 1959 року о годині 6:45 веч. у Art Institute Auditorium. Атракцією вечора буде перший виступ мішаного хору „Трембіти" в числі 90 осіб. Диригент: Кирило Цепенда. — Форт. супровід: Лідія Соя.

● **Утікачі з комуністичного Китаю**, рибалки і селяни, кажуть, що в китайських „комунах" примусово заведених у серпні минулого року, люди мусять працювати по 18 годин на добу протягом семи днів. До праці притягнені також жінки від 13 до 55 року життя, а жінки вище 55 року життя мусять опікуватися 25 дітьми кожна. У комунах жінки й чоловіки живуть і працюють окремо. Комуністи хочуть цим зменшити число народин.

● **У 1958 році на шляхах ЗДА** в автомобільних катастрофах згинуло 37,000 осіб, на 1,702 менше як у 1957 році, коли згинуло 38,702 особи. Крім цього в автомобільних катастрофах у 1958 році було 1,300,000 тяжко і легко ушкоджених, як стверджує Крайова Рада Безпеки в Шикаґо.

91-річний сенатор Ґрін зрезиґнував із головства в Сенатській Комісії Закордонних Справ

Вашингтон. — 30-го січня 91-річний демократичний сенатор Теодор Френсіс Ґрін зрезиґнував із головства в Сенатській Комісії Закордонних Справ, заявляючи, що зробив він це тому, що має послаблений слух і зір, і що на його рішення не мало впливає те, що часопис із його стейту домагався його резиґнації з огляду на поважний вік. Сенатор Ґрін є найстаршим членом Конґресу в історії ЗДА. Він сказав, що залишається для праці в Сенаті і надалі, але резиґнує з головства у відповідальній комісії, бо хотів би принаймні тепер зробити те, що хотів би, а чого не міг досі зробити. Становище голови Сенатської Комісії Закордонних Справ зайняв вже 53-річний сен. Дж. Фулбрайт, який є на другому місці щодо старшенства між демократичними сенаторами. Сен. Фулбрайт дуже часто гостро виступав проти закордонної політики державного секретаря Джана Фостера Доллеса. Фулбрайт був головою Банково - Валютової Комісії і його становище перебере сенатор Вілліс із Вірджінії.

Антибіотики не помагають після операції

Ню Йорк. — Професор хірургії в Нюйоркському університеті д-р Луїс М. Русель на статистич. дослідах доводив, що не є потрібно давати антибіотичні ін'єкції після операцій, бо ті застрикнені антибіотики зовсім не охороняють пацієнтів проти інфекцій. В шпиталі Св. Вінсента в Ню Йорку було 511 оперованих, 255 з них дістали ін'єкції після операцій, а 256 ні. З перших 5,6 відсотка мали інфекції на операційних ранах, а з других інфекції мали тільки 4,4 відсотки. Бактерійні коммплікації були в 9,5 відсотка з ін'єкціями і тільки в 5,6 відсотках без антибіотиків. І так стверджено, що пеніциліна давніше вбивала бактерії типу стафилококкус авреус, але тепер вона вбиває їх тільки в 30 відсотках, а 70 відсотків бактерій є відпорні на ділання цього антібіотика.

● **Жидівський щоденник „Форвард"**, що виходить у Ню Йорку мовою ідіш, 8 лютого став перед загрозою ліквідації, бо число його читачів значно зменшилося. 15 років тому „Форвард" друкувався тиражем 200,000 примірників, а тепер 80,000, бо число жидів, які розуміють мову ідіш, зменшується. Директор видавництва Александер Кан повідомив, що „Форвард" буде й надалі появлятися, використовуючи резервові фонди.

● **Англійський пісенькар і танечник**, 19-річний Террі Ден, звеличник і наслідувач американського Елвіса Пріслі, через два дні після того, як розпочав військову службу, опинився в шпиталі для нервово - хворих. У цій справі в парляменті внесено інтерпеляцію. Військові власті переводять слідство, чи дійсно Ден хворий, чи вдає хворого, щоб викрутитись від військової служби.

Винайшли сироватку, яка пособляє у лікуванні недуг пістряка

Шикаґо, Іллиной. — Канадійський лікар д-р Ґордон Миррей із Торонто промовляв на зборах Американської Академії Ортопедичних Хірургів і сказав, що численні пацієнти, хворі на недугу пістряка, видужали після того, як були нащеплені сироваткою з коня. Окремий тип пістряка був перещеплений на коня, який не дістав недуги пістряка, тільки виплекав запобіжні протитільця, які творять імунітет проти пістряка та його ліквідують. Д-р Миррей сказав, що деякі з цих пацієнтів були вже певні смерти, але, дістваши ту сироватку, почали видужувати, їхня вага прибувала, кольор обличчя набирав свіжости, а деякі з них навіть могли працювати. Деякі з цих пацієнтів живуть вже три роки, хоч перед початковим нащепленням їм передбачали смерть впродовж двох-трьох тижнів. Д-р Миррей сказав, що, на жаль, ця сироватка ще вповні не лікує цієї недуги, але в деяких випадках пістряка вона спричиняє виразне поліпшення стану недужого, і тому фахівці цікавляться цим ліком.

Зі Спорту

ЗИМОВИЙ СЕЗОН В ДІТРОЙТІ

Дітройт. — Перший раз на терені Дітройту зорганізовано т. зв. „індор сакер". Створено осібну лігу із 13 клюбів. Перші змагання зібрали багато глядачів, що хотіли побачити копаний м'яч, на гокейній площі, де немає ані „офсайдів, ані корнерів". Гра дуже скора і подібна скорше до гаківки, як на копаний м'яч.

УСТ „Черник" бере участь в цьому турнірі. Непереможна сімка (бо сім змагунів грає дві половини по 15 хв.) прямує до перемоги і стоїть на чолі табелі, здобувши 12 точок. Тяжко буде нашій дружині вдержатись на першому місці, бож перших 5 дружин турніру наступають на п'яти нашій сімці. Найкращим змагуном турніру є Кучабський Юрій, який технікою і спортовою поведінкою світить прикладом як у своїй так і в чужих дружинах.

Для кращого погляду подаю стан табелі ліги.

СТАН ЛІҐИ НА 11-ГО СІЧНЯ 1959

	Гор	Точок	Воріт
УСТ Черник	8	12	13—10
Олімпіянс — Греки	7	11	18— 6
Ст. Андрес — Шкоти	7	11	18— 6
Кікерс	7	11	17— 4
Білі Орли	7	10	19—11
Спорт Клюб 24	6	10	8— 7
Баварія	6	7	10— 7
Колпінґ	6	5	12—14
Осія — Італія	7	6	7—12
Ковас	5	2	2—10
Вірменіянс	6	2	5—16
Гіспано	6	1	3—16
Вайт Стаґс	6	0	2—20

Сподіваємося, що цей турнір буде доброю заправою до виступу на зелену мураву, тому провід і змагуни не повинні легковажити собі таких імпрез як „індор сакер" а симпатики своєю участю повинні підбадьорювати змагунів в їх змаганнях за перше місце.

В. Г.

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

ШИКАҐО, Ілл. — Управа 131 Відд. ім. А. Шептицького при Організації Оборони Чотирьох Свобід України в Шикаґо, повідомляє своїх членів, що в неділю, 8-го лютого 1959 р., в год. 1:00 по пол., в дому СУМА, при 2457 W. Chicago Ave. відбудуться **Річні Загальні Збори**. Участь всіх членів обов'язкова. — Управа.

ГЕМТРЕМК, Миш. — Т-во ім. М. Шашкевича, Відд. 94, повідомляє, що Місячні Збори відбудуться в неділю, 8-го лютого 1959 р., в год. 2:00 по пол., в залі Укр. Дем. Клюбу, при 2376 Grailing St. Проситься всіх членів прибути на збори, бо є справи до вирішення. — І. Заблоцький, поч. предс.; А. Кушик, предс.; М. Борискевич, М. Шаран, предст. до УКК; Т. Майструк, рек. секр.

ШИКАҐО, Ілл. — Т-во ім. Д. Вітовського, Відд. 301, повідомляє, що **Річні Збори** відбудуться в неділю, 8-го лютого 1959 в год. 12:30 по пол., в парафіяльній залі св. Володимира при 2250 Вест Кортез вул. Порядок дня: звіт Управи й Контр. Комісії за минулий рік, Вибір нової Управи та плян праці на біжучий рік. — В. Іващук, гол.; М. Кришталь, фін. секр.; Ю. Паславський, рек. секр.

СИРАКЮЗ, Н. Й. — Т-во „Українська Січ", Відд. 39, повідомляє, що Місячні збори відбудуться в неділю, 8-го лютого 1959 р., в год. 3-ій по пол. Вплачування вкладок буде в суботу, 7-го лютого, від 7-ої до 10-ої год. веч. та в неділю, 8-го лютого, від 12-ої до 3-ої год. по пол. — Загальні Річні Збори нашого Відділу відбулися 11-го січня 1959 р., на яких обрано нову Управу в такому складі: О. Шмокалюк, предс.; І. Пігуляк, кас.; М. Рубич, фін. секр.; М. Проскуренко, рек. секретар. Контр. Комісія: М. Клюсик, голова; С. Грицик і В. Майкович, члени.

БАЙОН, Н. Дж. — Б-во св. Арх. Михаїла, Відд. 213, подає до відома, що на Річних Зборах дня 13-го січня 1959 р., обрано нову Управу: В. Салій, предс.; Г. Антош, заст.; М. Данько, касир; А. Басараб, секр.; В. Савран, заст. фін. і рек. секр. Контрольна Комісія: М. Росоловський і І. Сомик. Опікун хворих, Д. Лаба. — Подається членам до відома, що слідуючі Збори відбудуться о вівторок, 10-го лютого 1959 р., в год. 7-ій веч., в УНДомі під ч. 35 В 19 вул. Проситься членів прибути, маємо важливі справи до полагодження. Довгуючих членів проситься заплатити свою належність.

КЛІВЛЕНД, О. — Управа Т-ва ім. І. Франка, Відд. 334, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що на Річних Зборах дня 11-го січня 1959 року перевибрано той самий уряд на 1959 рік, з тою лише зміною, що на місце двох членів Контр. Комісії, які не явилися на Річні Збори, вибрано двох нових, а саме: М. Філяка та П. Боганека. — Слідуючі збори відбудуться в неділю, 8-го лютого 1959 р., в год. 1ій по пол., в УНДомі при W. 14th Street. — Н. Залирецький, предс.; С. Боганек, кас.; Г. Демкович, рек. секр.

So. DEERFIELD. — Т-во „Галицька Січ", Відд. 207, подає до відома, що Річні Збори відбулися в неділю, 25-го січня 1959 р., на яких обрано нову Управу на 1959 рік: І. Олійник, предс.; Я. Романюк, кас.; М. Рева, секр. — Місячні збори будуть відбуватися кожної другої неділі в місяці.

ТАРЗАН, ч. 4203. Оточений.

Зловісний запах донісся до тремтливої труби Тантора, і зараз його „свинячі очі" побачили людей, що зближалися!

Сердитий, але спокійний, слон обернувся, щоб втекти від зненавидженого ворога...

Але тільки ствердив, що й інші зближаються до нього з усіх боків!